Ćwiczenie 2

Najprostsze skrypty dla Windows i w bash-u

Cel ćwiczenia:

Przedmiotem ćwiczenia jest przedstawienie możliwości napisania prostych skryptów w środowisku MS Windows i bash-a.

Przebieg ćwiczenia - zagadnienia:

- 1. Środowisko MS Windows:
 - a. zakładanie katalogów polecenie md
 - b. przejście do zadanego katalogu: polecenie cd
 - c. kasowanie katalogów polecenie rd
 - d. zawartość bieżącego katalogu: znaczenie . oraz ..

```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe
                                              X
c:\Tmp>dir
Volume in drive C has no label.
Volume Serial Number is 9E67-0119
Directory of c:\Tmp
19.03.2021 11:55
                     <DIR>
19.03.2021
           11:55
                     <DIR>
               0 File(s)
                                       0 bytes
               2 Dir(s) 75 680 538 624 bytes free
c:\Tmp>
```

e. napisanie prostego skryptu:

```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe — — X

c:\Tmp>copy con: 1.bat

md ALFA

md BETA

1 file(s) copied.

c:\Tmp>
```

f. uruchomienie skryptu:

```
C:\Tmp>copy con: 1.bat
md ALFA
md BETA
        1 file(s) copied.

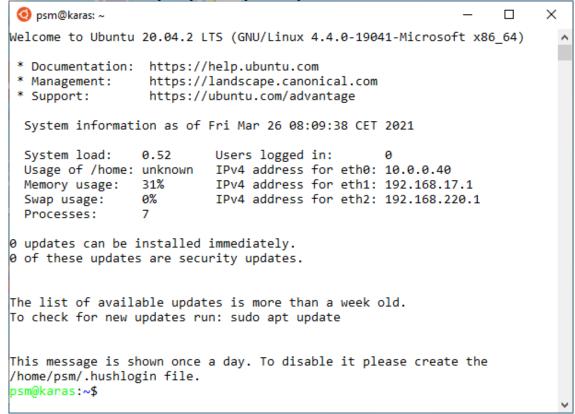
c:\Tmp>1.bat

c:\Tmp>md ALFA

c:\Tmp>md BETA

c:\Tmp>md BETA
```

- 2. Dlaczego używamy shell'a:
 - a. co zrobić z wieloma plikami
 - b. wielokrotne wykonywanie tych samych zadań

- 3. Mamy różne Shell'e systemu Linux: jednym z nich jest bash Bourne Again Shell
 - a. Składnia polecenia: monit polecenie opcje argument \$ ls -1 doc
 - b. Wyświetlenie zawartości bieżącego katalogu: ls -l

```
X
 psm@karas: ~
psm@karas:~$ ls -l
total 0
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 24 20:44 alfa
-rw-r--r-- 1 psm psm 6 Mar 24 20:44 beta
psm@karas:~$ _
```

Znaczenie kolumn:

Numer(y) kolejnego/ych znaku/ów	Interpretacja	Wartość	Interpretacja
1	typ pliku	-	plik
		d	katalog
		1	dowiązanie
			symboliczne
		p	potok nazwany
		c	urządzenie znakowe
		b	urządzenie blokowe
		S	gniazdo
2-4	uprawnienia właściciela pliku do	r	read
	odczytu (r), zapisu (w) oraz	W	write
	wykonania (x)	X	executable
5-7	uprawnienia grupy do odczytu (r), zapisu (w) oraz wykonania (x)	r	read
		W	write
		X	executable
8-10	uprawnienia wszystkich	r	read
	użytkowników do odczytu (r),	W	write
	zapisu (w) oraz wykonania (x)	X	executable
	liczba powiązań do tego elementu		
	ID właściciela pliku		
	ID grupy przypisanej do tego pliku		
	rozmiar		liczba bajtów
	data ostatniej modyfikacji		
	nazwa elementu (pliku)		

c. zmiana właściciela: chown

d. zmiana grupy: chgrp

e. zmiana uprawnień: chmod

przykłady:

chmod u+wr plik

chmod g-xr plik

chmod o+w plik

chmod a+r-x plik

chmod 644 plik

chmod 755 plik

4. Utworzenie najprostszego pliku:

5. Wyświetlenie zawartości pliku:

- 6. Uruchomienie skryptu
 - a. ustawienie atrybutu executable
 - b. uruchomienie skryptu:
 - i. ./skrypt
 - ii. bash -x skrypt nie wymaga ustawienia flagi -x

```
psm@karas: ~
                                                          ls -1
psm@karas:~$ ls -l
total 0
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 24 20:44 alfa
-rw-r--r-- 1 psm psm 6 Mar 24 21:18 beta
psm@karas:~$ chmod +x beta
psm@karas:~$ ls -l
total 0
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 24 20:44 alfa
-rwxr-xr-x 1 psm psm
                     6 Mar 24 21:18 beta
psm@karas:~$ ./beta
total 0
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 24 20:44 alfa
-rwxr-xr-x 1 psm psm 6 Mar 24 21:18 beta
psm@karas:~$
```

- 7. Midnight Commander mc
 - a. wybór edytora (F4)
 - b. korekta ustawień wybory edytora:update-alternatives --config editor
 - c. jeśli nie zadziała to uruchomić: select-editor
 - d. bezpośrednie wywołanie: mcedit
- 8. Podstawowe polecenie edytora vi
 - a. dwa tryby pracy: poleceń i edycji przełączanie pomiędzy nimi z pomocą klawisza <Esc>
 - b. wstawianie tekstu:
 - i. A dodanie na końcu wiersza
 - ii. I wstawia na początku bieżącego wiersza
 - c. poruszanie kursorem:
 - i. klawisz h ruch w lewo

- ii. klawisz j ruch w dół
- iii. klawisz k ruch w górę
- iv. klawisz l ruch w prawo
- d. kasowanie znaku x
- e. kasowanie linii dd
- f. wycofanie efektu ostatniego polecenia u
- g. wyjście: <Esc> :wq!
- h. Inne
 - i. 0 skok na początek wiersza
 - ii. \$ skok na koniec wiersza
 - iii. dw delete word
- 9. Podstawowe polecenia związane z katalogami:
 - a. zakładanie katalogu mkdir
 - b. kasowanie katalogu rmdir
- 10. Stworzenie najprostszego skryptu do zakładania katalogów

```
psm@karas:~$ cat > przyklad1
mkdir ALFA
mkdir BETA
^C
psm@karas:~$ chmod +x przyklad1
psm@karas:~$ ./przyklad1
psm@karas:~$ 1s -1
total 0
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Apr 1 17:28 ALFA
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Apr 1 17:28 BETA
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:27 przyklad1
psm@karas:~$ ■
```

11. Stworzenie najprostszego pliku do kasowania katalogów

```
psm@karas: ~
                                              ×
psm@karas:~$ cat > przyklad2
rmdir ALFA
rmdir BETA
^С
psm@karas:~$ ls -l
total 0
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Apr 1 17:28 ALFA
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Apr 1 17:28 BETA
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:27 przyklad1
-rw-r--r-- 1 psm psm 22 Apr 1 17:28 przyklad2
psm@karas:~$ chmod +x przyklad2
psm@karas:~$ ./przyklad2
psm@karas:~$ ls -l
total 0
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:27 przyklad1
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:28 przyklad2
psm@karas:~$ _
```

- 12. Uzmiennienie nazw katalogów w wyżej wymienionych skryptach poprzez odwołanie do parametrów wywołania skryptu \$1 \$2 \$3
 - a. zakładanie katalogów

```
X
 psm@karas: ~
psm@karas:~$ cat > przyklad3
mkdir $1
mkdir $2
^C
psm@karas:~$ chmod +x przyklad3
psm@karas:~$ ls -l
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:27 przyklad1
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:28 przyklad2
-rwxr-xr-x 1 psm psm 18 Apr 1 17:31 przyklad3
psm@karas:~$ ./przyklad3 GAMMA TETA
psm@karas:~$ ls -l
total 0
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Apr 1 17:31 GAMMA
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Apr 1 17:31 TETA
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:27 przyklad1
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:28 przyklad2
-rwxr-xr-x 1 psm psm 18 Apr 1 17:31 przyklad3
psm@karas:~$
```

b. kasowanie katalogów

```
psm@karas: ~
                                                    X
psm@karas:~$ cat > przyklad4
rmdir $1
rmdir $2
psm@karas:~$ chmod +x przyklad4
psm@karas:~$ ls -l
total 0
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Apr 1 17:31 GAMMA
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Apr 1 17:31 TETA
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:27 przyklad1
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:28 przyklad2
-rwxr-xr-x 1 psm psm 18 Apr 1 17:31 przyklad3
-rwxr-xr-x 1 psm psm 18 Apr 1 17:32 przyklad4
psm@karas:~$ ./przyklad4 GAMMA TETA
psm@karas:~$ ls -l
total 0
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:27 przyklad1
-rwxr-xr-x 1 psm psm 22 Apr 1 17:28 przyklad2
-rwxr-xr-x 1 psm psm 18 Apr 1 17:31 przyklad3
-rwxr-xr-x 1 psm psm 18 Apr 1 17:32 przyklad4
psm@karas:~$
```

- 13. Uruchomienie najprostszego skryptu przypomnienie:
 - a. piszemy tekst skryptu:

```
cat > skrypt1
date
<Ctrl C>
```

- b. ustawienie atrybutu wykonalności chmod +x skrypt1
- c. uruchomienie skryptu
 ./skrypt1
- 14. Przerwanie działania skryptu/programu na przykładzie przerwania działania programu vi
 - d. uruchamiamy konsole Ubuntu
 - e. uruchomiamy program vi

- f. uruchamiamy kolejna konsole Ubuntu
- g. uruchomiamy programu znajdującego numer procesu ps -ef

```
psm@karas: ~
                                                      psm@karas:∼$ ps -ef
UID
          PID PPID C STIME TTY
                                          TIME CMD
root
           1
                  0 0 08:09 ?
                                      00:00:00 /init
                  1 0 08:09 tty1
root
            8
                                      00:00:00 /init
            9
                  8 0 08:09 tty1
                                      00:00:00 -bash
psm
                  9 0 08:18 tty1
          191
                                      00:00:00 vi test
psm
root
          192
                  1 0 08:18 tty2
                                      00:00:00 /init
psm
          193
                192 0 08:18 tty2
                                      00:00:00 -bash
          206
                193 0 08:18 tty2
                                      00:00:00 ps -ef
psm
psm@karas:~$
```

h. przerwanie działania wybranego programu (tu: vi) – PID zabijanego procesu: 191 kill 191 -9

i. efekt "zabicia" programu

```
psm@karas: ~
psm@karas:~$ ps -ef
           PID
                PPID
                      C STIME TTY
                                           TIME CMD
                   0
                     0 08:09 ?
                                       00:00:00 /init
root
             1
root
             8
                   1
                     0 08:09 tty1
                                       00:00:00 /init
             9
                   8
                     0 08:09 tty1
                                       00:00:00 -bash
psm
psm
            91
                   9
                     0 08:11 tty1
                                       00:00:00 mc
            93
                                       00:00:00 bash -rcfile .bashrc
                  91
                     0 08:11 pts/0
psm
            99
                  93 0 08:11 pts/0
                                       00:00:00 ps -ef
psm
Vim: Caught deadly signal TERM
                              Vim: Finished.
Terminated
psm@karas:~$
```

- 15. Przykład liczenia znaków, słów, linii:
 - j. Utwórzmy plik ala.txt o zawartości jak poniżej (wykorzystując np. polecenie cat > ala.txt):

k. zobaczmy jak wygląda ten plik i sprawdźmy odpowiednio liczbę znaków, słów, linii:

- 1. jak widać opcje odpowiednio -c -w -l polecenia wc dają możliwość policzenia odpowiednio znaków, słów, linii.
- 16. Przykład przetwarzania potokowego liczba studentów na liście
 - m. utwórzmy plik lista o zawartości jak poniżej:

```
    psm@karas: ~
    psm@karas: ~
    psm@karas: ~
    Babacki
    Dabacki
    Tabacki
    Rabacki
    Wabacki
    Tabacki
    Gabacki
    Tabacki
    Zabacki
    Rabacki
    Psm@karas: ~
```

n. wyświetlmy zawartość pliku lista

o. policzmy liczbę linii czyli liczbę nazwisk w tym pliku:

```
psm@karas: ~
                                                   psm@karas:~$ cat lista
Babacki
Dabacki
Tabacki
Rabacki
Wabacki
Tabacki
Gabacki
Tabacki
Zabacki
Rabacki
psm@karas:∼$ wc -l lista
10 lista
psm@karas:~$
```

p. ale widać, że nazwiska się powtarzają, czyli otrzymana liczba studentów nie jest poprawna. Aby otrzymać poprawny wynik najpierw posortujmy alfabetycznie nazwiska:

q. wykorzystując konstrukcję przetwarzania potokowego wyeliminujmy powtarzające się nazwiska:

```
opsm@karas:~

psm@karas:~$ sort lista | uniq
Babacki
Dabacki
Gabacki
Rabacki
Tabacki
Wabacki
Vabacki
Zabacki
psm@karas:~$
```

r. A teraz policzmy liczbę nazwisk – linijek:

- s. kak widać na liście mamy nazwiska 7 studentów.
- 17. Wynik instrukcji jako część polecenia.
 - t. Napiszmy jak poniżej:

```
    psm@karas: ~

psm@karas: ~$ `echo p``echo wd`
/home/psm
psm@karas: ~$ pwd
/home/psm
psm@karas: ~$
```

- u. Program echo wypisuje na standardowe wyjście treść polecenia w kawałkach. W tym celu poleceni musi się znajdować w odwrotnych apostrofach (klawisz po lewej od klawisza "1").
- v. "Normalny" apostrof oraz podwójny apostrof służą do przekazywania parametrów zawierających wewnątrz spacje. Przykłady:

```
psm@karas: ~
                                                                       psm@karas:~$ mkdir Ala ma kota
psm@karas:~$ ls -l
total 0
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 26 09:13 Ala
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 26 09:13 kota
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 26 09:13 ma
psm@karas:~$ mkdir "Ala ma kota"
psm@karas:~$ ls -l
total 0
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 26 09:13 Ala
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 26 09:13 'Ala ma kota'
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 26 09:13 kota
drwxr-xr-x 1 psm psm 512 Mar 26 09:13 ma
psm@karas:~$
```

18. Argumenty wywołania skryptu – przykład

```
skrypt1.2 — Notatnik
                                                  X
Plik Edycja Format Widok Pomoc
# Przyklad na odwołanie do argumentow i ich iteracje
# Wywolanie: ./skrypt1.2 Ala ma kota
echo Program $0 wywolano z $# argumentami:
echo pierwszy: $1
echo drugi: $2
echo trzeci: $3
echo wszystkie: $@
shift 2
echo Program $0 wywolano z $# argumentami:
echo pierwszy: $1
echo drugi: $2
echo trzeci:$3
echo wszystkie: $@
```

<uzupełnić>

19. Przykłady wykorzystania znaków:

w. znak: * dowolny ciąg znaków

```
🧿 psm@karas: ~
                                            ×
-rw-r--r-- 1 psm psm 63 Mar 27 13:37 ala.txt
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:20 wynik1
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:45 wynik11
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:45 wynik1a1
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:46 wynik1a2
-rw-r--r-- 1 psm psm 56 Mar 26 14:22 wynik2
-rw-r--r-- 1 psm psm 9 Mar 26 14:22 wynik3
psm@karas:∼$ ls -l wynik*
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:20 wynik1
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:45 wynik11
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:45 wynik1a1
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:46 wynik1a2
-rw-r--r-- 1 psm psm 56 Mar 26 14:22 wynik2
-rw-r--r-- 1 psm psm 9 Mar 26 14:22 wynik3
psm@karas:~$
```

x. znak: ? dowolny pojedynczy znak

```
psm@karas: ~
psm@karas:~$ ls -l
total 0
-rw-r--r-- 1 psm psm 63 Mar 27 13:37 ala.txt
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:20 wynik1
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:45 wynik11
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:45 wynik1a1
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:46 wynik1a2
-rw-r--r-- 1 psm psm 56 Mar 26 14:22 wynik2
-rw-r--r-- 1 psm psm 9 Mar 26 14:22 wynik3
psm@karas:∼$ ls -l wynik?
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:20 wynik1
-rw-r--r-- 1 psm psm 56 Mar 26 14:22 wynik2
-rw-r--r-- 1 psm psm 9 Mar 26 14:22 wynik3
psm@karas:~$ ls -l wynik1?1
-rw-r--r-- 1 psm psm 80 Mar 26 14:45 wynik1a1
psm@karas:~$
```

y. może być więcej znaków?

20. Określenie liczby znaków w parametrze wywołania skryptu

z. treść skryptu

```
# Skrypt1.3 — Notatnik — □ ×

Plik Edycja Format Widok Pomoc

# Skrypt okresla liczbe znakow w parametrze wywolania tego skryptu.

case $1 in

?) echo $1 ma jeden znak ;;

??) echo $1 ma dwa znaki ;;

???) echo $1 ma trzy znaki ;;

*) echo $1 na wiecej niz trzy znaki ;;

esac
```

aa. wynik działania skryptu

21. Odczytanie standardowego wejścia:

bb. Wydajmy następujące polecenie:

```
psm@karas:~

psm@karas:~

read a

wartosc

psm@karas:~

echo $a

wartosc

psm@karas:~

read a b c

Ala ma kota

psm@karas:~

echo $a $b $c

Ala ma kota

psm@karas:~

psm@karas:~

y>

v
```

cc. Wczytywanie danych z wyświetleniem zachęty:

```
psm@karas:~

psm@karas:~

cat skrypt2
echo -n "Podaj nazwe:"
read nazwa
echo "Moja nazwa to: " $nazwa
psm@karas:~$ ./skrypt2
Podaj nazwe:tresc
Moja nazwa to: tresc
psm@karas:~$
```

dd. opcja -n w poleceniu echo powoduje brak przejścia kursora do nowej linii.

22. Nazwa zmiennej i wartość zmiennej:

23. Proste operacje arytmetyczne:

ee. obliczenie wartości arytmetycznej

ff. podstawienie wartości obliczenia pod zmienną

gg. podstawienie wyniku obliczenia na zmiennych pod zmienną

24. Polecenie touch

hh. umożliwia zakładanie plików o długości 0 bajtów

```
psm@karas:~$ touch a1.txt a2.txt a3.txt a1.inny a2.inny psm@karas:~$ ls -l total 0  
-rw-r--r-- 1 psm psm 0 Mar 28 07:34 a1.inny -rw-r--r-- 1 psm psm 0 Mar 28 07:34 a1.txt  
-rw-r--r-- 1 psm psm 0 Mar 28 07:34 a2.inny -rw-r--r-- 1 psm psm 0 Mar 28 07:34 a2.txt  
-rw-r--r-- 1 psm psm 0 Mar 28 07:34 a2.txt  
-rw-r--r-- 1 psm psm 0 Mar 28 07:34 a3.txt  
psm@karas:~$
```

ii. tutaj możemy wyfiltrować pliki po nazwie z użyciem?

25. Polecenie if - przykłady:

```
psm@karas:~

psm@karas:~

if test 1 == 1; then echo PRAWDA; else echo falsz; fi

pRAWDA

psm@karas:~

if test 1 == 0; then echo PRAWDA; else echo falsz; fi

falsz

psm@karas:~

if [ 1 == 1 ]; then echo PRAWDA; else echo falsz; fi

PRAWDA

psm@karas:~

if [ 1 == 0 ]; then echo PRAWDA; else echo falsz; fi

falsz

psm@karas:~

psm@karas:~
```

- 26. Prosty skrypt porównanie dwóch argumentów.
 - jj. w skrypcie testowana jest obecność dokładnie dwóch argumentów

```
psm@karas: ~
                                                                          psm@karas:~$ cat skrypt5
# Napisz skrypt, który w zależności od wartości dwóch argumentów
 jego wywołania wyświetla następujące wartości:
    arg1 < arg2 to wartość:
                             -1
    arg1 = arg2 to wartość:
    arg1 > arg2 to wartość:
                              1
# Przykładowe wywołanie skryptu: ./skrypt5 3 4 daje wartość -1
# Skrypt powinien być wyposażony w sprawdzanie liczby argumentów jego wywołania
if test $# -ne 2 ; then
 echo "Niepoprawna liczba argumentów - wywołanie: ./skrypt5 arg1 arg2"
else
  if [ $1 -lt $2 ] ; then
    echo -1
  elif [ $1 -eq $2 ] ; then
    echo 0
  else
    echo 1
  fi
fi
psm@karas:~$
```

kk. Spróbujmy sprawdzić działanie tego skryptu

```
opsm@karas:~$ ./skrypt5
Niepoprawna liczba argumentów - wywołanie: ./skrypt5 arg1 arg 2
psm@karas:~$ ./skrypt5 3 4 5
Niepoprawna liczba argumentów - wywołanie: ./skrypt5 arg1 arg 2
psm@karas:~$ ./skrypt5 3 4
-1
psm@karas:~$ ./skrypt5 3 3
0
psm@karas:~$ ./skrypt5 4 3
1
psm@karas:~$
```

oczywiście, aby uruchomić ten skrypt, pamiętajmy o atrybucie x – "execut